

KUNTIEN LIIKUNTATOIMIEN YHTEINEN TIEDOTE

Julkaisuvapaa 3.6.2024

Liikkeen lisäämisen ja liikunnanharrastamisen edistämisen tärkeimmät toimenpiteet tehdään paikallistasolla.

Kuntien lakisääteisenä tehtävänä on luoda yleisiä edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla liikunnan ja urheilun kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Kunnilla on harkintavalta päättää, missä laajuudessa ja millä tavoin palveluja järjestetään.

Liikunta on suomalaisten suosituin harrastus. Valtaosa ihmisten liikkumisesta tapahtuu rakennetuilla reiteillä, laduilla, kentillä, puistoissa ja halleissa. Liikunnan ja ulkoilun olosuhteiden rakentaminen, kehittäminen ja ylläpitäminen ovat kunnallisen liikuntatoiminnan perusta. Suomessa on noin 42 500 liikuntapaikkaa, joista 72 % on kuntien rakentamia ja ylläpitämiä. Saavutettavat ja eri kohderyhmiä yhdenvertaisesti palvelevat liikuntapaikat ulkona ja sisällä mahdollistavat niin omaehtoisen liikkumisen ja liikunnanharrastamisen kuin organisoidun liikunnan ja urheilun.

Kunnat tarjoavat runsaasti maksuttomia liikkumis- ja liikuntaolosuhteita; lisäksi maksullisten liikuntapaikkojen käyttöä subventoidaan erittäin vahvasti. KuntaLiike-verkostossa tehdyn selvityksen mukaan esimerkiksi uimahallien käyttökustannuksista katetaan asiakasmaksuilla noin 32 %. Kunnallisten liikuntapaikkojen käytön hinnoittelulla mahdollistetaan liikunnanharrastamisen edullisuus.

Suomen kuntien yhteenlasketut liikunnan käyttötalous- ja investointimenot ovat noin 1 miljardi euroa vuosittain. Valtionosuudet kuntien liikuntatoimeen kattavat noin 2 % ja maksutuotot noin 18 % kuntien liikuntatoimen käyttökustannuksista: kuntien omilla verotuloilla katetaan siis 80 % liikuntatoimien käyttökustannuksista. Liikuntapaikkarakentamiseen myönnettävien valtionavustusten osuus kaikista tukea saaneiden rakentamishankkeiden kokonaiskustannuksista on noin 10 prosenttia. (Liikuntatoimi tilastojen valossa 2022.)

Huolimatta kuntien panostuksesta olosuhteisiin liikkumattomuus lisääntyy ja vapaa-ajan harrastaminen polarisoituu. Tästäkin johtuen kuntien liikuntatoimien vastuu on kasvanut entisestään varsinkin liikkumisen ja arki- ja hyötyliikunnan edistämässä. Liikkuminen ja liikunta ovat kiistattomasti perusta ihmisten hyvinvoinnille ja terveydelle; samoin kuin työ- ja toimintakyvylle ja jopa kriisinkestävyydellekin.

Liikunnallisen elämäntavan edistämisen tärkein työ tehdään paikallistasolla. Kuntien liikuntatoimet eivät voi yksin vastata liikkumattomuuden ja liian vähäisen liikunnan haasteisiin. Tähän työhön tarvitaan kuntien kaikkien hallintokuntien lisäksi muut paikallistason toimijat, mukaan lukien urheiluseurat ja muut yhdistykset, yritykset sekä hyvinvointialueet.

Valtakunnallisen ja alueellisen tason toimijoilta tarvitaan ennen kaikkea paikallistason toiminnan tukemista viestintä- ja koulutuspalvelujen avulla. Liikunnan, urheilun ja kaikenlaisen liikkeen lisäämisen ratkaisevimmat resursointipäätökset ja toimenpiteet tehdään jatkossakin paikallistason arjessa: kuntien ja kaupunkien päätöksenteossa sekä niiden yhdistys- ja yritysverkostoissa.

Kuntien liikuntatoimien yhteisen julkilausuman ovat allekirjoittaneet seuraavat 48 liikuntapalveluista vastaavaa viranhaltijaa:

Tarja Loikkanen, Helsinki. Martti Merra, Espoo. Jukka Etu-Seppälä, Tampere. Veli-Matti Kallistahti, Vantaa. Niina Epäily, Oulu. Markus Kalmari, Turku. Anna-Leena Sahindal, Jyväskylä. Aleksi Nyström, Lahti. Petteri Lahti, Pori. Teemu Mäkipaakkanen, Kouvola. Timo Heinonen, Joensuu. Pasi Koistinen, Lappeenranta. Jari Pekuri, Hämeenlinna. Mika Lehtonen, Vaasa. Jari Mäkelä, Seinäjoki. Pekka Hämäläinen, Rovaniemi. Tiina Juhola, Mikkeli. Marjo Rantala, Porvoo. Antti Mattila, Salo. Tommi Lanki, Kotka. Lotta Nyqvist, Kokkola. Jarmo Vakkila, Hyvinkää. Tony Konkola, Järvenpää. Risto Kanerva, Tuusula. Ari Rajamäki, Rauma. Eeva Saarinen, Kerava. Hanna Murotie, Nokia. Sini Aalto, Ylöjärvi. Markus Rantsi, Riihimäki. Sari Sarpaneva, Vihti. Henna Jääskeläinen, Imatra. Kati Hämäläinen-Myllymäki, Lempäälä. Toni Ojala, Raahe. Katriina Sahala, Sipoo. Pekka Partanen, Iisalmi. Annukka Siltakorpi, Kurikka. Maija Puolakanaho, Naantali. Kirsi Forsell, Hamina. Pauliina Jolanki, Forssa. Inkeri Jortikka, Janakkala. Joose Kempainen, Ylivieska. Sari Jormanainen, Kontiolahti. Ossi Pulkkinen, Sotkamo. Janne Laamanen, Liminka. Jari Ahvenjärvi, Mänttä-Vilppula. Jari Salmela, Hattula. Heli Peltola, Keuruu. Roope Marski, Orivesi.